
Modtager	Region Midtjylland
Emne	Justeret model til harmonisering af åbne kørselsordninger i Flextrafik

Søren Nymarks Vej 3
8270 Højbjerg

Tlf.: 87 40 82 00
midttrafik.dk

1. april 2022

Journalnr.:
9.9.4-11422-2020

Kontaktperson:
Danni Giørtz-Jørgensen

E-mail:
dgi@midttrafik.dk

Indledning

Midttrafik skaber som trafikselskab rammerne for, at kommuner og region kan tilbyde kollektiv trafik, der passer til aktuelle behov og lokale ambitioner. Serviceniveauet kan variere, men produkterne skal være relevante og tilgængelige og bidrage til at skabe reel mobilitet for borgerne. Samtidig skal produkterne understøtte en fornuftig ressourceudnyttelse, både af hensyn til økonomi og miljø.

Her kan den åbne flextrafik spille en vigtig rolle, da tilbyder en bred basismobilitet, som kun kører, når den bestilles. Det gør den effektiv som alternativ til fast rutekørsel med store busser med meget få passagerer – f.eks. i tyndt befolkede områder eller i ydertidspunkter med lavt transportbehov. Midttrafik ser en stigende efterspørgsel fra ejerne på værktøjer til at skabe mobilitet i yderområder og her giver flextrafikken en række af de vigtigste svar.

Skal flextrafikken opfylde sit fulde potentiale som effektiv, fladedækkende basismobilitet i fremtidens transportbillede er det essentielt, at tilbuddet fremstår enkelt og let tilgængeligt for kunderne. Det gør den ikke i dag.

Midttrafik har gennemført en omfattende undersøgelse af flextrafikken, som peger på, at paletten af flextilbud og bestillingsmuligheder i dag er for kompleks, hvilket gør det svært for kunderne at forstå mulighederne for at anvende de åbne kørselsordninger.

Der er i dag mange forskellige ordninger på tværs af kommunerne, hvad angår takster, prisaftaler, særlige prisstrukturer, rabatordninger, rejseregler, rejsehjemmel, særordninger (fx Flextur Ung), byzoner og tidsintervaller for kørsel. Kunderne peger bl.a. på kompleksiteten i de mange forskellige regler og produkter samt udfordringer med at søge information, bestille og betale som barrierer for deres brug af tilbuddet.

Midttrafiks bestyrelse har derfor besluttet at harmonisere ordningerne, så kunderne får enklere adgang til information, bestilling og betaling samt ens prisstruktur. Flextrafikken skal være til at forstå, så kunderne får værdi af de produkter, der tilbydes.

Den vision er konkretiseret i et harmoniseringsoplæg, som bl.a. betyder, at kunderne vil opleve:

- Ét fælles navn til den åbne Flextrafik med flere serviceniveauer, afhængig af typen af rejse.
- Samme grundlæggende pris og rejseregler i alle kommuner.
- Ingen kommunegrænser, så kunderne kan rejse på samme vilkår inden for egen kommune som til nabokommunen.
- Samlet kommunikation af alle Midttrafiks produkter, inkl. flexprodukterne, på Rejseplanen, så man kan nøjes med én platform, når man skal søge rejseinformation, bestille og betale sin tur.
- Mulighed for at benytte den kollektive trafiks rejsehjemmel som Ungdomskort, pensionistkort og pendlerkort, når turen bestilles som kombinationsrejse med Midttrafiks øvrige kollektive tilbud via fastlagte skift punkter.

Med en harmoniseret løsning kan Midttrafik i langt højere grad give kunderne en god relevant information. Harmoniseringen giver grundlag for fælles kommunikation på tværs af de 18 kommuner. Samtidig bliver det nemt for kunderne at informationssøge, bestille og betale rejsen ét sted, nemlig på Rejseplanen, hvor de automatisk får tilbudt den relevante pallette af kollektiv trafik. Nuværende bestillingskanaler som telefon, app og hjemmeside fastholdes som supplement.

Når 18 kommuner med hver deres særordninger skal rummes i én model, betyder det naturligt, at de fleste kommuner vil opleve ændringer i den måde flextrafikken har været tænkt på hidtil.

I respekt for, at kommunernes sammensætning, transport- og bystruktur og prioriteringer på mobilitetsområdet er forskellige, giver harmoniseringsoplægget fortsat kommunerne indflydelse på det lokale serviceniveau, gennem følgende håndtag:

- Kommunen kan fortsat fastlægge en byzone, hvor man ikke ønsker at give offentligt tilskud til at køre med Flextrafik.
- Kommunen kan fastlægge servicesteder og skiftsteder i kommunen, hvor kunderne kan rejse til/fra til en takst, der ligger nær kollektiv trafik. Hvis rejsen bestilles i kombination med Midttrafiks busser eller tog, kan man endda rejse med rejsehjemmel fra kollektiv trafik på hele rejsen (f.eks. Ungdomskort eller pensionistkort).

Med harmoniseringen får den enkelte kommune således færre muligheder for at lave lokale særordninger, men kan i høj grad stadig påvirke det lokale serviceniveau ved at udpege servicesteder, skiftsteder og byzoner.

Harmoniseringen vil også kunne mærkes økonomisk for kunderne. Nogle vil opleve at prisen bliver lavere end i dag, mens den for andre bliver højere. Takstændringen for den enkelte kunde vil hænge tæt sammen med de

valg, kommunen træffer omkring fastsættelse byzone, skiftsteder og servicesteder.

Midttrafik udsendte i november 2021 forslaget til harmonisering. Siden har der været administrativ dialog med alle kommuner, og vi fremlægger hermed en justeret model, der tager hensyn til de bekymringer, nogle kommuner har rejst. I det følgende gennemgås den justerede model nærmere.

Den justerede model

På baggrund af kommunernes input er der 30. marts 2022 udsendt en justeret model, som kommunernes bedes tage udgangspunkt i, når de afgiver deres politiske høringssvar. Fristen for høringssvaret er sat til 1. juni 2022.

Med den justerede model, vil de åbne kørselsordninger i Flextrafik se således ud:

- Vi skifter til ét navn men med tre serviceniveauer.
- Vi bevarer de samme kørselsformer:
 - Stoppested-til-Stoppested (Flexbus) til de kommuner, der ønsker det. Der ændres ikke på konceptet for denne kørselsordning, så den er ikke yderligere gennemgået i dette notat. Kan ud over Rejseplanen også bestilles pr. telefon, som Flexbus i dag.
 - Adresse-til-Adresse (Flextur), hvor kunden bestiller en tur direkte fra en adresse til en anden. Kan bestilles telefonisk, på midttrafik.flextrafik.dk og flextrafik app ligesom Flextur i dag.
 - Adresse-til-Knudepunkt (Flextur og Plustur) til de steder, som kommunerne udpeger.
Begrebet "knudepunkter" er hidtil blevet brugt om både punkter, hvor kunden kan skifte til anden kollektiv trafik, og punkter, hvor kunden kan køres til kommunale services, fx borgerservice eller et ældrecenter. Disse to typer knudepunkter er forskellige i deres formål, og det er svært at finde et passende fælles serviceniveau for de to typer.
Midttrafik vil derfor fremover bruge to forskellige begreber:
 - Adresse-til-Skiftested (nuværende Plustur): Skiftsteder er steder, hvor kommunen vil gøre det nemt for borgerne at skifte til den kollektive trafik, fx banegårde, større trafikterminaler og udvalgte stoppesteder. Kan bestilles telefonisk, på midttrafik.flextrafik.dk og flextrafik app ligesom Flextur i dag. Kan kun bestilles på Rejseplanen ligesom Plustur i dag.
 - Adresse-til-Servicested (nuværende Flextur til knudepunkt): Servicesteder er steder, hvor kommunen ønsker at gøre det nemt og billigt for borgerne at rejse

til, fx borgerservice, ældrecenter, sygehus etc. Kommunen kan vælge oprette et punkt, der både er et skiftested og et servicested. Kan bestilles telefonisk, på midttrafik.flextrafik.dk og flextrafik app ligesom Flextur i dag.

- Kommunegrænserne ophæves, så det er let gennemskueligt at bruge ordningen på tværs af regionen og der bliver ens takst på Adresse-til-Adresse kørsel på tværs af kommuner.
- Der indføres tilnærmelsesvis bustakst på rejser til/fra servicesteder og skiftsteder.
- De nuværende byzoner bevares, og der indsættes byzone i Herning Kommune.
- Midttrafik får estimeret den nødvendige udvikling ved FlexDanmark for at forbedre og harmonisere bestillingen på Rejseplanen.
- Midttrafik udbyder fremover kørslen med krav om betalingsterminal i vognene, mhp. at nedbringe mængden af kontanter til gavn for vognmænd og kundernes muligheder for betaling.
- Midttrafik udbyder fremover kørslen med krav om foliering for at integrere den åbne flexkørsel som en del af Midttrafiks tilbud.
- Den centrale kommunikation om de åbne kørselsordninger fra Midttrafik øges for at udbrede kendskabet.
- Midttrafik harmoniserer rejseregler og serviceparametre på kort og lang sigt.
- For at begrænse parallelkørsel og uhensigtsmæssig brug af "flatrate" kollektiv trafik rejsehjemmel som fx periodekort, Ungdomskort, pensionistkort, skoleårskort etc., vil kollektiv trafik rejsehjemmel kun kunne bruges ved Adresse-til-Skiftested kørsel, dvs. på en rejse, der er bestilt i sammenhæng med kollektiv trafik.
 - Turen kan kun bestilles på Rejseplan i sammenhæng med en rejse med kollektiv trafik. Turen vil kun kunne bestilles til nærmeste 2 skiftsteder og maks. 30 minutters direkte kørsel.
 - Rejsehjemmelen skal være udstedt af Midttrafik (fx ikke DSB, Arriva eller Flixbus), og skal dække det område, hvor turen køres.
 - Hvis man ikke har kollektiv trafik rejsehjemmel vil taksten være 3 kr./km, min. 22 kr. for rejser fra en adresse uden for byzone.
- For at begrænse parallelkørsel i Adresse-til-Servicested kørsel, herunder længere ture på tværs af en eller flere kommunegrænser, vil taksten for kørslen være 3 kr./km, min. 22 kr., for de første 20 km. For kørsel ud over 20 km vil taksten være 7 kr./km.
- Det er op til kommunen selv at fastlægge skiftsteder, servicesteder og byzoner, så det passer til den service, kommunen ønsker at tilbyde borgerne. Midttrafik rådgiver gerne herom.

Konsekvenser for kunderne

Kunder kan rejse fra enhver kommune fra/til hele Region Midtjylland for 7 kr. pr. km, medmindre de kører:

- Til/fra evt. servicesteder inden for 20 km direkte kørsel. Her vil taksten være 3 kr. pr. km, min. 22 kr. Kørsel ud over 20 km vil have en takst på 7 kr. pr. km.
- Til/fra evt. skiftsteder i sammenhæng med kollektiv trafik. Her vil taksten være 3 kr. pr. km, min 22 kr. eller anvendelse af kollektiv trafik rejsehjemmel fra Midttrafik.
- Til/fra en valgfri adresse i en byzone. Her vil taksten være 14 kr. pr. km, min. 100 kr.

De foreslåede priser kan opsummeres således:

Type	Kr./km	Min. kr. ⁵
Adresse-til-Adresse, begge adresser uden for byzone ³	7	35
Adresse-til-Adresse, en eller begge adresser inden for byzone ³	14	100
Adresse-til-Servicested, adressen uden for byzone ^{1 3}	3	22
Adresse-til-Servicested, adressen inden for byzone ³	14	100
Adresse-til-Skiftested, adressen uden for byzone ²	3	22
Adresse-til-Skiftested, adressen inden for byzone ³	14	100
Skiftested/Servicested-til-Skiftested/Servicested begge steder inden for byzone ^{3 4}	14	100
Stoppested-til-Stoppested ⁶		

Noter:

1. Maks. 20 km, herefter 7 kr. pr. km
2. Her kan kollektiv trafik rejsehjemmel fra Midttrafik bruges.
3. Her kan kollektiv trafik rejsehjemmel *ikke* bruges.
4. Kørsel mellem to knudepunkter, enten servicested eller skiftested, hvor begge ligger inden for byzone betragtes som kørsel inden for byzone.
5. I det tidligere udsendte notat har enkelte af taksterne været anført som værende inklusiv et antal km. Det præciseres hermed, at der er tale om et minimumsbeløb, og at kundens egenbetaling er for det samlede antal km, der er i den direkte kørsel på kundens ønskede rejse, dog minimum de viste beløb.
6. I Stoppested-til-Stoppested (i dag Flexbus) betaler du almindelig bustakst. Du kan betale med kontanter, enkeltbillet, klippekort, periodekort osv. som i bussen.

Når kunden kører Adresse-til-Skiftested med kollektiv trafik rejsehjemmel, vil det være kundens eget ansvar at have gyldig rejsehjemmel, som i al anden kollektiv trafik. Kunden kan derfor kun bruge sin rejsehjemmel, hvis turen foregår inden for de zoner, rejsehjemmelen er gyldig til. Midttrafik kan ikke validere dette ved bestilling af turen, og Midttrafik forbeholder sig ret til at kontrollere kundens rejsehjemmel på stikprøvebasis i Adresse-til-Skiftesteds ture såvel som kollektiv trafik i øvrigt.

Harmoniseringen betyder, at kunderne fremover kan finde alle Midttrafiks åbne mobilitetsprodukter (bus, tog og flextrafik) på Rejseplanen, hvor man samtidig får oplyst pris og kan gå direkte til bestilling af den samlede tur. For kunderne forenkles søgningen på transporttilbud og bestilling og betaling dermed, og de kan nøjes med én samlet mobilitetsplatform.

Herudover kan kunderne ligesom i dag bestille deres rejser på flg. måder:

- Stoppested-til-Stoppested: Kan ud over Rejseplanen også bestilles pr. telefon, som Flexbus i dag.
- Adresse-til-Adresse: Kan også bestilles telefonisk, på midttrafik.flextrafik.dk og flextrafik app ligesom Flextur i dag.
- Adresse-til-Servicested: Kan også bestilles telefonisk, på midttrafik.flextrafik.dk og flextrafik app ligesom Flextur i dag.
- Adresse-til-Skiftested: Kan kun bestilles på Rejseplanen ligesom Plustur i dag.

Kunderne vil ikke længere få rabat på medrejsende i Adresse-til-Adresse eller Adresse-til-Servicested, men der vil fortsat være en rabat på 10 % ved onlinebestilling af disse ture.

Kunder, der bruger kollektiv trafik rejsehjemmel i Adresse-til-Skiftested kan gratis medtage 2 børn under 12 år som i kollektiv trafik. Det skal oplyses ved bestillingen, om der medtages børn.

1 hjælpemiddel kan medbringes gratis i den harmoniserede åbne Flextrafik og yderligere et hjælpemiddel kan medbringes til 10 kr. uanset rejsens længde. Yderligere hjælpemidler kan ikke medbringes.

For kommuner med gratis kørsel, vil Adresse-til-Skiftested tur bestilt i forbindelse med en gratis bustur koste 3 kr./km, min. 22 kr., da der ikke vil være en gyldig rejsehjemmel ifm. den sammenhængende rejse i kollektiv trafik.

Månedsfakturering for brugere af Adresse-til-Adresse og Adresse-til-Skiftested (tidl. Flextur) kan fortsat bruges, når man bestiller på telefonen, online eller via app. Dette indføres ikke for brugere af Adresse-til-Skiftested eller Stoppested-til-Stoppested. Anvendelsen af månedsfakturering følges nøje med henblik på evt. udfasning, når der er indført betalingskort i alle Flextrafik-vogne.

Forhold, som kommunerne skal forholde sig til

Udvælgelse af byzoner

Det er kommunen selv, der fastlægger de ønskede byzoner. Udgangspunktet er, at der er én byzone i hver kommune. Ovenstående beregninger er baseret på nuværende byzone. Midttrafik bidrager gerne med rådgivning og sparring om fastlæggelse af byzoner.

Udvælgelse af servicesteder og skiftesteder

Harmoniseringen medfører to typer knudepunkter – servicesteder og skiftesteder. Servicesteder kan bruges uafhængigt af den kollektive trafik, mens skiftesteder kun kan bruges i sammenhæng med en rejse med kollektiv trafik.

Servicesteder og skiftesteder udvælges i dialog mellem Midttrafik og kommunen på baggrund af oplæg fra Midttrafik.

Midttrafiks oplæg til placeringen af servicesteder og skiftesteder tager udgangspunkt i følgende:

- Fælles krav for skiftesteder og servicesteder:
 - Mulighed for parkering af Flextrafik-biler.
 - Mulighed for god skiltning.
 - Give mening i forhold til det opland, der skal betjenes.
- Derudover anbefalinger for skiftesteder:
 - Gode forbindelser til bus/tog.
 - Gode ventefaciliteter.
 - God integration i bymiljøet.
 - Gode muligheder for parkering af bil til samkørsel.
 - Så vidt muligt jævn fordeling i kommunen.
 - Mulighed for andre faciliteter, der understøtter mobilitet, fx leje af el-løbehjul og el-cykler.

Det er kommunen, som afholder omkostningen til at sikre, de praktiske aspekter bliver implementeret, herunder de gode ventefaciliteter, parkeringsmulighed for Flextrafik-bilerne og opsættelsen af skiltning.